

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

**ITSEOPISKELUMATERIAALI NUORELLE,
JOKA ON HAKEMASSA TYÖPAIKKAA.**

Duunikoutsin selkokiehisen version käytön tueksi

SISÄLLYS

TIETOA VALMENNUSKOKONAISUUDESTA

Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus -hanke.....	3
Mikä on Duunikoutsi-sovellus?.....	4
Duunikoutsi-sovelluksen eri versiot ja kielet.....	5
Näin käytät Duunikoutsi-sovellusta.....	6

VALMENNUSKOKONAISUUS

Itsetuntemus tulevaisuuden työelämätaitona.....	7
Vahvuuksien tunnistaminen & arvot.....	8
Oman osaamisen tunnistaminen.....	9
Kohti työelämää.....	10
Etsi työpaikkoja & verkosto.....	11
CV & Työhakemus.....	12
Näin luot CV:n Duunikoutsin CV-koneella.....	13
Työhaastattelu.....	14
Töissä.....	15
Hyvä sinä!.....	16

Tämä vihko on osa Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus -hanketta. Sen toteutuksesta vastaa Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

Duunikoutsin yhteistyökumppaneina ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö (Osaamiskeskus Kentauri), SAK ja EK.

Lisätiedot:

nuortennyt.fi/palvelu/duunikoutsi/

nuortennyt.fi/nuorten-digitaalinen-tyoelamataitojen-valmennuskokonaisuus/

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin ja Turun kaupungin yhdessä toteuttamassa hankkeessa rakennettiin digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus. Sen avulla nuoret ja nuorten kanssa työskentelevät henkilöt saavat ajantasaista tietoa työelämästä ja työelämässä tarvittavista taidoista.

Hankkeen tavoite on tarjota ennakoivaa ja syrjäytymistä ehkäisevää työelämätaitojen valmennusta. Valmennus tarjotaan nuorille digitaalisesti NYTin Duunikoutsi-sovelluksen ja tämän vihkon avulla.

Hanke toteutettiin Turun ja Varsinais-Suomen alueella. Kohderyhmänä on nuoret, jotka ovat toisen tai kolmannen asteen opiskelijoita, työttömiä tai työmarkkinoiden ulkopuolella, maahanmuuttajataustaisia tai erityistuen tarpeessa.

Hanke rahoitettiin osana unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Vuosina 2021-2023 käynnissä ollut hanketta rahoittivat: Euroopan Sosiaalirahasto (ESR), Varsinais-Suomen liitto, sekä Turun kaupunki.

Duunikoutsi

Digitaalinen valmennus löytyy ilmaisesta Duunikoutsi-sovelluksesta. Duunikoutsi-sovelluksen avulla saat tietoa työelämästä ja työnhausta. Käytä tätä vihkoa yhdessä sovelluksen kanssa.

Duunikoutsi auttaa sinua:

- Hakemaan työpaikkaa
- Oppimaan työelämätaitoja
- Tekemään työhakemuksen ja CV:n
- Valmistautumaan työhaastatteluun
- Tunnistamaan omia vahvuuksia ja taitoja
- Saamaan tietoa työelämästä
- Löytämään oman polkusi

Duunikoutsissa on:

Tehtäviä ja vinkkejä työnhaakuun

CV-kone, joka tekee sinulla valmiin osaamispohjaisen CV:n

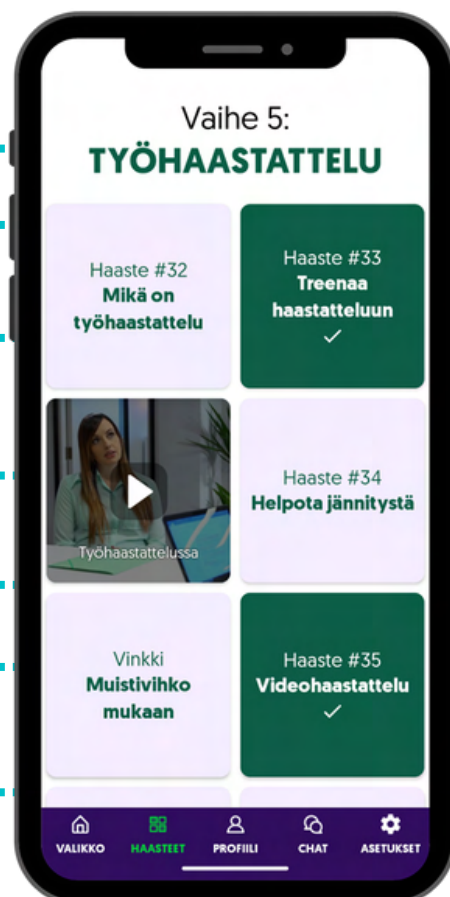
Osaamisprofiili, jonka avulla voit miettiä mitä osaat ja mitä taitoja sinulla on

Chatbot, joka tekee suosituksia ja antaa lisätietoa työelämään liittyvistä aiheista

Kannustavia testejä ja työelämävideoita

Löydät Duunikoutsin osoitteesta: www.duunikoutsi.fi

Tai lataa ilmainen Duunikoutsi sovellus puhelimeesi sovelluskaupasta

DUUNIKOUTSIN ERI VERSIOT

Työelämätaidot kuuluvat jokaiselle nuorelle. Jotta mahdollisimman moni nuori oppisi työnhausta, Duunikoutsit on saatavilla monella kielellä.

Kaikki kieliversiot löytyvät samasta sovelluksesta. Valitse kieleksi, kun avaat sovelluksen. Voit vaihtaa kieltä sovelluksen asetuksista.

PERUSVERSIO JA HELPOTETTU VERSIO

Duunikoutsista on kaksi versiota: perusversio ja helpotettu selkokieli-versio.

Perusversiossa on kolme eri valmennusta: 1. Haet TET-paikkaa, 2. Haet kesätöitä tai harjoittelupaikkaa, 3. Haet pidempiaikaista työpaikkaa.

Helpotettu versio on selkosuomeksi ja sisältää vähemmän haasteita. Se on suunnattu nuorille, joilla on haasteita oppimisen kanssa tai vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä. Tämä opas on tarkoitettu helpotetun version tueksi.

SOVELLUKSEN KIELET

Sovelluksen kieliversiot: suomi, ruotsi, englanti, selkosuomi, arabia, somali ja venäjä.

Duunikoutsin perusversio on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Jos käytät näitä kieliversioita, Duunikoutsin CV-kone tekee CV:n kielellä, jota käytät sovelluksessa.

Somalin, venäjän ja arabian kieliversioissa yhdistyy selkosuomi ja vieras kieli. Tämä auttaa oppimaan suomen kieltä. Avainsanat on käännetty somaliksi, venäjäksi ja arabiaksi. Muu sisältö on selkosuomeksi. Kun käytät näitä kieliversioita, Duunikoutsin CV-kone luo CV:n suomeksi.

NÄIN KÄYTÄT DUUNIKOUTSIA

Duunikoutsit löytyvät osoitteesta www.duunikoutsit.fi. Voit myös ladata Duunikoutsit-sovelluksen älypuhelimellesi sovelluskaupasta.

Tämä itseopiskelumateriaali on tarkoitettu helpotetun selkokielisen version tueksi. Valitse kieleksesi "suomi", asetuksista "Käytä helpotettua versiota" ja pääset "Olen hakemassa työpaikkaa" valmennukseen.

SUORITA HAASTEITA

Haasteet ovat Duunikoutsin tehtäviä. Niiden avulla saat tietoa, opit taitoja ja voit pohtia esimerkiksi omia vahvuuksiasi ja osaamistasi. Duunikoutsista löytyy myös hyödyllisiä työnhaku-vinkkejä.

Käy sovelluksen tehtävät läpi alusta loppuun. Näin saat mahdollisimman paljon tietoa työhästä ja työelämästä. Voit myös suorittaa vain sinulle ajankohtaisen aiheen tehtävät. Esimerkki: jos olet saanut kutsun työhaastatteluun, suorita vaihe 5: Työhaastattelu.

ROBOKOUTSI OHJAA

Sovelluksen chatbot, Robokoutsit, ohjaa sinua sovelluksen käytössä. Löydät Robokoutsin kun klikkaat chat-painiketta. Robokoutsit suosittelee sinulle tehtäviä ja videoita.

Robokoutsilta saa myös tietoa työelämästä. Esimerkiksi näistä aiheista: osaaminen, vahvuudet, alan valinta, työnhaku, työsopimukset, perehdytys, työaika, lomat, sairastuminen, palkka, työn loppuminen ja työtodistus.

OSAAMISPROFIILI KOKOAA OSAAMISESI

Osaamisprofiili kokoaa osaamisesi, taitosi ja kiinnostuksen kohteesi vapaa-ajalta, työelämästä ja koulusta. Osa tiedoista kerääntyy tehtävistä, jotka suoritat. Osa tiedoista sinun pitää täydentää itse.

Osaamisprofiili löytyy alavalikon 'Profiili'-painikkeesta. Sieltä löydät kaikki tärkeät tiedot helposti yhdestä paikasta.

VALMIS CV HELPOSTI

Osaamis pohjainen CV keskittyy taitoihisi ja vaihtuvuuksiisi. Duunikoutsista voit ladata itsellesi ilmaisen osaamis pohjaisen CV:n. Apua CV-koneen käyttöön ja CV:n tekemiseen löydät sivulta 13.

ITSETUNTEMUS TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAITONA

Itsetuntemus on omien vahvuuksien, osaamisen, taitojen ja arvojen tunnistamista

Oman itsensä tunteminen on tärkeä työelämätaito.
Hyvä itsetuntemus auttaa työnhaussa.

Opettele kertomaan rohkeasti mitä vahvuuksia ja taitoja sinulla on.
Se saattaa tuntua aluksi vaikealta, jonka vuoksi sitä on hyvä harjoitella.

VAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Vahvuuksien tunnistaminen kehittää itsetuntemusta ja auttaa työnhaussa. Olemme usein onnellisia kun voimme käyttää vahvuuksiamme töissä.

Muiden antaman palaute voi auttaa omien vahvuuksiasi tunnistamisessa. Harjoittele palautteen antamista ja saamista. Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan vahvuuksiasi.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 1:
Kuvaile itseäsi

Haaste 2:
Kehulaatikko

Haaste 4:
Vahvuuteni

Kun olet valinnut vahvuutesi, mieti missä tilanteissa ne näkyvät.

Onko sinulla esimerkkiä siitä, kun olet käyttänyt jotakin vahvuuttasi? Vaikka koulussa, harrastuksissa tai töissä?

ARVOT

Arvot ovat asioita, jotka koet itsellesi tärkeinä. Teemme usein valintoja ja päätöksiä arvojemme perusteella. Omia arvoja on hyvä miettiä, jotta tiedät mitä haluat tehdä tulevaisuudessa.

Myös yrityksillä on eri arvoja. Onko sinulle tärkeää, että työskentelet yrityksessä, jolla on samat arvot kuin sinulla? Seuraavien tehtävien avulla pääset pohtimaan arvojasi ja mitä työ sinulle merkitsee.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 14:
Arvot

Haaste 15:
Mitä työ merkitsee sinulle?

Etsi netistä sinua kiinnostava yritys. Löydätkö yrityksen kotisivuilta tietoa arvoista?

OMAN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Työnhaku on helpompaa kun tiedät mitä osaat ja mitä taitoja sinulla on. Sinun on kerrottava mitä osaat CV:ssä, työhakemuksessa ja työhaastattelussa.

Osaamista ja taitoja kertyy töistä, koulusta, vapaa-ajalta, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta. Vapaa-ajalla hankittu osaaminen ja taidot voivat olla tärkeämpiä kuin työkokemus. Opettele kertomaan niistä rohkeasti!

Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan osaamistasi ja kertomaan siitä.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 6:
**Osaaminen
vapaa-ajalta**

Haaste 8:
**Harjoittele
tunnistamista**

Haaste 9:
**Osaamisen
esittely**

Haaste 10:
Osaamiseni

Haaste 11:
**IT- ja some-
taidot**

Haaste 12:
Kielitaito

Miten valitsemasi osaamiset näkyvät käytännössä. Missä tilanteissa olet hyödyntänyt niitä?

KOHTI TYÖELÄMÄÄ

**Työnhaku on taito, jota kannattaa harjoitella.
Valmistaudu työnhakuun huolella. Käytä siihen
riittävästi aikaa.**

Työnhaku alkaa omien vahvuuksien ja taitojen tunnistamisesta ja päättyy uuden työn aloitukseen.

Hyvä CV ja työhakemus ovat avaimet unelmiesi työpaikkaan, joten niihin kannattaa panostaa.

ETSI TYÖPAIKKOJA

Aloita työnhaku vastaamalla seuraaviin kysymyksiin: Mitkä yritykset kiinnostavat sinua? Mitä töitä haluaisit tehdä?

Avoimia työpaikkoja löytyy netin eri rekrytointisivustoilta, sekä yritysten omilta nettisivuilta. Voit myös etsiä työpaikkoja sosiaalisesta mediasta, sanomalehdistä. Tai ota yrityksiin rohkeasti yhteyttä suoraan.

Seuraavien tehtävien avulla opit etsimään työpaikkoja.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 3:
**Tee ammatin-
valintatesti**

Haaste 18:
**Etsi
työpaikkoja**

Haaste 20:
**Etsi paikkoja
 netistä**

Haaste 19:
**Tee lista
työpaikoista**

Extra vinkki! Vaikka et etsi töitä juuri nyt, tutki välillä avoimia työpaikka-ilmoituksia. Näet mitä vaatimuksia sinua kiinnostaviin paikkoihin on ja löydät ehkä uutta inspiraatiota! Seuraamalla avoimia työpaikkoja saat myös tietoa mitä töitä alueellasi on.

VERKOSTO

Verkosto on nykypäivänä tärkeä asia työnhaussa. Verkostosi muodostaa ihmiset, jotka tunnet jollain tapaa. Kerro verkostollesi kun haet töitä!

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää verkostosta. Tee tehtävät 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 21:
**Avaa
LinkedIn-
profiili**

Vinkki
**Kerro
verkostollesi**

CV (CURRICULUM VITAE)

CV eli ansioluettelo on tiivistelmä osaamisestasi. Se sisältää tietoa aiemmista työtehtävistäsi ja koulutuksestasi. Siinä kerrot mitä osaat ja millainen olet. Kun haet töitä, sinulta pyydetään yleensä työhakemus ja CV.

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää CV:stä. Teet myös itsellesi osaamis- pohjaisen CV:n Duunikoutsin CV-koneella.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' - valmennuksesta.

Haaste 23:
Mikä on CV?

Haaste 24:
CV-kuva

Haaste 25:
Tee CV

Seuraavalta sivulta löydät lisäohjeet CV-koneen käyttöön.

Kun olet luonut CV:n, suorita nämä tehtävät:

Haaste 26:
Tarkista CV

Haaste 27:
Pyydä mielipidettä CV:stäsi

TYÖHAKEMUS

Työhakemuksessa kerrot: Mitä osaat? Miksi haet juuri siihen tehtävään? Miksi sinut kannattaa valita? Työhakemuksen tarkoituksena on saada kutsu työhaastatteluun.

Työhakemus voi olla erillinen dokumentti tai verkkolomake työnantajan sivuilla. Lähetä se yhdessä CV:n kanssa. Seuraavien tehtävien avulla opit luomaan hyvän työhakemuksen.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' - valmennuksesta.

Haaste 28:
Työhakemus

Haaste 29:
Vinkit työhakemuksen tekoon

Haaste 31:
Tartu puhelimeen

Vinkki
Tallenna työpaikka-ilmoitus

NÄIN LUOT CV:N DUUNIKOUTSIN CV-KONEELLA

Osaamis pohjainen CV on vaihtoehto perinteiselle ansioluettelolle. Osaamis pohjainen CV keskittyy vahvuuksiisi ja taitoihisi. Se on siis hyvä vaihtoehto, jos sinulla ei ole vielä paljon työkokemusta! Voit käyttää osaamis pohjaista CV:tä, vaikka sinulla olisi jo työkokemusta.

Saat sovelluksesta ladattua itsellesi ilmaiseksi osaamis pohjaisen CV:n. Duunikoutsin CV-kone muodostaa sinulle visuaalisesti selkeän ja helppolukuisen CV:n, jossa on omat tietosi. CV on valmis lähetettäväksi työnantajalle.

Oletko jo tehnyt kaikki tämän vihon tehtävät? Siirry alla näkyviin ohjeisiin. Etkö ole vielä tehnyt yhtään Duunikoutsin tehtävää? Suorita ainakin alle listatut tehtävät. Ne auttavat sinua CV:n teossa.

TEE AINAKIN NÄMÄ

Haaste 1: Kuvaile itseäsi

Haaste 2: Kehulaatikko

Haaste 6: Osaaminen vapaa-ajalta

Haaste 10: Osaamiseni

Haaste 11: IT- ja some-taidot

Haaste 12: Kielitaito

Haaste 24: CV-kuva

Haaste 26: Tarkista CV

- 1 Kun olet suorittanut haasteet, paina alavalikon 'Profiili' painiketta.
- 2 Luo itsellesi tunnus. Tarvitset tunnuksen käyttääksesi Osaamisprofiilia ja CV-konetta.
- 3 Osa Osaamisprofiilistasi on valmiiksi täydentynyt suorittamiesi haasteiden pohjalta.
- 4 Täytä Osaamisprofiilin puuttuvat kohdat: kuva, koulutus, työkokemus, vapaa-ajan taidot, kurssit ja linkit. Jos sinulla ei ole suoritettuja kursseja tai työkokemusta, jätä kohdat tyhjiksi.
- 5 Kun olet täyttänyt osaamisprofiilisi, klikkaa 'CV-kone' painiketta. Seuraa sivulla näkyviä ohjeita, joiden avulla muokkaat CV:stä oman näköisesi ja tallennat sen.
- 6 Lataa CV pdf-muodossa tai lähetä se linkkinä suoraan työnantajalle.
- 7 CV-kone on nyt luonut sinulle CV:n, joka on valmiiksi täytetty omilla tiedoillasi.
- 8 Lähetä CV työnantajalle. Onnea työnhakuun!

TYÖHAASTATTELU

Työhaastattelun tarkoitus on selvittää oletko oikea henkilö työhön ja työyhteisöön. Se on sinulle mahdollisuus ottaa selvää onko paikka sellainen, jossa haluat työskennellä.

Työhaastattelu on työnantajan ja työnhakijan mahdollisuus tutustua toisiinsa. Se ei ole yksipuolinen kuulustelu. Seuraavien tehtävien avulla saat tietoa työhaastattelusta ja miten valmistautua siihen.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 33:
Treenaa haastatteluun

Haaste 37:
Kielletyt kysymykset

Haaste 38:
Sanaton viestintä

Haaste 34:
Helpota jännitys

Työhaastattelu voidaan pitää kasvotusten. Myös videohaastattelu ja puhelinhaastattelu ovat yleisiä.

Jos haastattelusi järjestetään etänä, suorita lisäksi seuraavat haasteet:

Haaste 35:
Videohaastattelu

Haaste 36:
Puhelinhaastattelu

TÖISSÄ

Ensimmäisenä työpäivänä saat paljon uutta muistettavaa. Opit työtehtävästä ja tutustut työyhteisöön. Työelämässä on paljon tärkeitä käytännön asioita, jotka sinun tulee tietää. Muun muassa työsopimukseen ja palkkaan liittyen.

Kun tunnet työelämän pelisäännöt, vältät monet ongelmat ja osaat pitää kiinni oikeuksistasi! Seuraavien tehtävien avulla pääset tutustumaan työelämän pelisääntöihin sekä töiden aloitukseen liittyviin tärkeisiin asioihin.

Tee tehtävät helpotetun version 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta.

Haaste 42:
Ensimmäinen työpäivä

Haaste 43:
Työsopimus

Haaste 44:
Määräaikainen työsopimus

Haaste 47:
Perehdytysvastuu

Haaste 48:
Vinkit työpaikalle

Haaste 45:
Työaika

Haaste 49:
Tarkista palkkasi

Haaste 52:
Työsuhteen päättymisen

Vinkki
Kesäduunari-info

Vinkki
Oikeudet ja velvollisuudet

Vinkki
Pyydä työtodistus

HYVÄ SINÄ!

Olet nyt suorittanut valmennuskokonaisuuden.

Toivottavasti se on auttanut sinua työnhaussasi. Olet oppinut paljon työelämään ja työnhakuun liittyviä asioita sen avulla.

Mikäli et vielä löytänyt töitä, älä lannistu! Sinulla on nyt saatavillasi työkalut, jotka tarvitset työnhakuun. Opit paljon työnhakuprosessista, ja oppimiasi asioita voit käyttää tulevilla työnhauissa.

Lisää tietoa Duunikoutsi-sovelluksesta löydät osoitteesta:

nuortennyt.fi/palvelu/duunikoutsi/

Anna palautetta Duunikoutsista osoitteessa:

survey.zef.fi/5g8thrkz/